

ROTARY TAKVİMİNDE ŞUBAT AYI: BARIŞ VE ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ AYI

ROTARY VE BARIŞ

Uluslararası Rotary'nin öncelikli hedeflerinden birinin dünyada kalıcı barışı tahsis etmek olduğunu sadece vizyon ve misyonuna bakarak dahi anlamak mümkündür.

Uluslararası Rotary nin vizyonu 'Önce kendi içimizde sonra yaşadığımız toplumlarda ve nihayetinde tüm dünyada kalıcı değişimi yaratmak üzere bir araya geldiğimiz ve harekete geçtiğimiz bir dünya hedefliyoruz.'

Uluslararası Rotary nin stratejik misyonu 'Başkalarına hizmet vermek üstün ahlaki standartları teşvik etmek, iş ve meslek ve toplum hayatındaki liderler arasında dostluklar tahsis ederek dünya anlayış, iyi niyet ve başarısına katkıda bulunmaktır.'

Rotaryenler ülkelerinde ve dünyada Rotary nin öncelikli 7 odak alanında projeler üretmektedirler.

Rotary nin öncelikli odak alanları:

*Barış ve anlaşmazlıkların çözümü: Öncelikli odak alanlarında gerçekleştirilen projeler ve Uluslararası Rotary Barış Merkezlerinde verilen yüksek lisans ve kişisel gelişim sertifika bursu programı eğitimleri ile Dünyada kalıcı barışa destek vermektedir.

■ Hastalıkların önlenmesi ve tedavisi: Sağlığımız her şeydir. Oysa dünyadaki yaklaşık 400 milyon insan temel sağlık hizmetlerine erişememektedir. İyi sağlık hizmetinin herkesin haklı olduğuna inanıyoruz.

■ Temiz su ve hijyen: Temiz su, sanitasyon ve hijyen, sağlıklı bir çevre ve verimli bir yaşam için temel ihtiyaçlardır. İnsanlar temiz su ve sanitasyona eriştiğinde, kirli su kaynaklı hastalıklarda azalır.

■ Anne ve çocuk sağlığı: Rotary, dezavantajlı annelere ve çocuklara yüksek kaliteli sağlık hizmeti sunmakta, böylece güçlenebilmeleri ve daha uzun yaşayabilmeleri sağlanmaktadır.

■ Temel eğitim okuryazar-

Tunçay Tokay
İstanbul – Fındıklı
Rotary Kulübü GDB

lık: Dünya genelinde 775 milyon 15 yaş altı çocuğun eğitime erişimi yok. Bu dünya erişkin nüfusunun %17'sine denk gelmektedir. Temel eğitim verilmesini ve okur-yazarlığı destekliyoruz, eğitimde cinsiyet eşitsizliğini azaltıyor ve yetişkin okur yazarlığını artırıyoruz.

■ Ekonomik ve toplumsal kalkınma: Ekonomik ve toplumsal kalkınmayı geliştirmeye, bireyleri ve tüm toplulukları ekonomik olarak güçlendiren fırsatlar yaratmaya yardımcı oluyoruz.

■ Çevreyi koruma ve destekleme: Doğal kaynakların doğru ve ekonomik kullanımı, çevre temizliği ve korunması alanlarında farkındalık oluşturmaya eğitimler vermeye gelecek nesillere daha temiz bir dünya bırakmaya çalışıyoruz.

Rotary'nin öncelikli tüm odak alanları pozitif barış için zorunlu olan yapısal şiddetin ortadan kaldırılmasını desteklemektedir.

Bir başka deyişle dünyanın bir ucundan diğer ucuna Rotaryenler bir araya gelerek gerçekleştirdikleri öncelikli odak alanındaki projeler ile Dünya Barışına kalıcı çözümler üreterek destek vermektedirler.

Dünya'da anlayış ve barışı sağlamak için çalışmak UR Vakfının amaçlarından biridir. Bu amaçla öncelikli odak alanlarına

sağladığı finans desteği ile Dünya Barışına kalıcı desteğinin yanı sıra dünyanın önde gelen üniversitelerindeki Rotary Barış Merkezlerinde barış ve barışı geliştirme ile ilgili disiplinlerde master ve post-graduate eğitimlerine tam finans desteği vermektedir.

Bugüne kadar Rotary Peace Fellowship olarak Rotary Barış Merkezlerinden desteklenme hakkını elde eden 1.500'den fazla finalist, 115'den fazla ülkede ulusal hükümetler, sivil toplum kuruluşları, eğitim ve araştırma, kanun yürütme, medya ve sanat ve Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşlarda lider olarak çalışmaktadırlar.

ROTARY TAKVİMİNDE MART AYI: SU VE HİJYEN AYI

SU YOKSA BİZ DE YOKUZ

Su, en hayati doğal kaynağımızdır. Günümüzde yaklaşık 1,3 milyar insan su kıtlığı çekmektedir! Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) 1999’da yeni yüzyılın en endişe veren iki probleminden birini küresel ısınma, diğerini susuzluk olarak belirlemiştir. % 71’i suyla kaplı mavi bir su gezegeninin susuz kalabileceğine inanmak güç gelse de, dünyanın sadece %2,5’ünü tatlı su kaynakları oluşturmaktadır! Bu suların sadece yüzde 0,83’ü içme suyu olarak kullanılabilir. Bugünkü koşullarda 95 milyar m3 yüzey suyu potansiyelimizin ancak 27.5 milyar m3 ’ünden (%29) yararlanılabilmektedir.

- Yararlanılan su potansiyelinin %76’sı tarımsal sulamada,

- %14’ü belediyeler tarafından içmesuyu olarak,
- %10’u da sanayide kullanılmaktadır.

Su krizi, enerji krizinden ve küresel ekonomik krizden daha büyük tehdittir. Su krizi, bir milyardan üzerindeki insanın sağlıklı içme suyuna yeterli erişim sağlayamaması ve dünya nüfusunun yarısının da yeterli su ve atıksu altyapısına sahip olamaması şeklinde tanımlanabilir. Petrolün yerini başka enerji kaynakları alabilir ama suyun yerini hiçbir şey alamaz, su biterse yeryüzünde hayat da biter. Dünya Ekonomik Forumu raporu’nda susuzluğun, yakın gelecekte küresel ekonomik ve jeopolitik bir sorun olarak asıl gündemi teşkil edeceğini dile getirmektedir. Dünyada su sıkıntısı olduğu bilirse de, büyük çoğunluk, su kıtlığı çekilen bir gelecekte besin kıtlığı yani açlık çekileceğinin farkında değildir. Mevcut hayat tarzımızı sürdürürsek, tahminlere göre, 2025 yılından itibaren 3 milyardan fazla insanın su kıtlığı ile yüz yüze geleceğini göstermektedir. Su kaynakları doğru yönetilmez ve tasarruf sağlanmazsa bu suyun nereden bulunacağı ise şu an için meçhuldür?

Vildan Gündoğdu
İzmir Rotary
Klubü GDB

Kişi başına yılda 5000 m3’den fazla su potansiyeli olan bir ülke “su zengini” olarak kabul edilmektedir. Yarı kurak iklim kuşağında bulunan ülkemiz, tahmin edilen aksine, su zengini bir ülke değildir; yılda kişi başına düşen 1350 m3 civarındaki su hacmiyle, su azlığı, su stresi çeken ülke konumundadır.2030 yılında 100 milyonluk nüfusla bu oranın 1000 m3 e düşeceği öngörülmekte, bu durumda ülkemiz su fakiri ülke konumuna gelerek, Avrupa’da çölleşmenin ilk başlayacağı ülkeler arasında yer alması beklenmektedir.

Dünya nüfusunun günden güne artması, yaşam kalitesinin yükselmesiyle kişi başına düşen su kullanımının artması, tarımda vahşi sulama yöntemlerinin bilinçsizce kullanımı, su kaynaklarının azalmasına, hatta tükenmesine neden olmaktadır. Buna bağlı olarak, ülke içinde tüketilen mal ve hizmetlerin üretiminde o ülkede ve küresel ölçekte kullanılan suyun miktarını ve kalitesini ölçmek önem kazanmıştır. Bu doğrultuda su kullanımının doğru yönetimi ve tüketiminin azaltılması için çeşitli çalışmalar yapılmış olup, tüketimin azaltılması konusunda bir ölçüm yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bilindiği gibi ölçemediğimiz hiçbir şeyi yönetemeyiz. İşte bu noktada, dünyada su ayak izi kavramı ortaya atılmıştır. “Su Ayak İzi”; Su yönetiminin ekonomik kalkınma süreçlerinde bir araç olarak kullanımının anlaşılmasını sağlayan, yeni bir kavram ve ölçüm aracı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Su ayak izi; geleneksel ve sınırlı su çekme önleminin yanında, tatlı su kaynaklarının tahsisinin kapsamlı bir göstergesi olarak görülebilir. Bir ürünün su ayak izi, tüm tedarik zinciri de dahil, ürünü üretmek için kullanılan tatlı su miktarıdır. Su ayak izi; Mavi Su, Yeşil su ve Gri Su ayak izi olarak ayrılır.

Mavi su ayak izi, bir faaliyette yüzey ve yeraltı suyu tüketimlerini ifade eder. Yeşil su ayak izi, yeşil su kaynaklarının tüketimini, yağ-

mur suyu tüketimlerini ifade eder.

Gri su ayak izi ise, duş ve lavabolarda kullanılan suyun arıtıldıktan sonara tekrar kullanılabilen su miktarının göstergesidir.

Su ayak izi, sadece bir tüketicinin veya üreticinin doğrudan su kullanımını değil, aynı zamanda dolaylı su kullanımını da dikkate alan tatlı su kullanımlarının bir göstergesidir.

Su ayak izi kavramı su kullanımına yönelik alternatif bir göstergedir. Sistemden çekilen su miktarı yerine tüketilen su miktarını inceleyen su ayak izi, bu anlamda geleneksel su hesaplamalarından farklıdır. Su ayak izi hesaplamaları ürün için yapılabileceği gibi, faaliyet, tesisler hatta birey veya Ulus bazında da yapılabilir.

Su ayak izi kavramı, tüketilen her mal ve hizmetin üretiminden tüketimine kadar olan tüm yaşam sürecinde harcanan suyu kapsar. Örneğin; bir fincan kahvenin son kullanıcıya kadar geçirdiği; kahve bitkisinin yetiştirilmesi, hasadın yapılması, rafine edilmesi, nakliyesi, kahve çekirdeklerinin paketlenmesi, kahvenin satılması ve pişirilmesi gibi tüm süreçler hesaba katılarak, tüm gerekli su miktarı 140 litre yani yaklaşık 70 bardak olarak hesaplanır. Bu kahve, kâğıt bardakta, süt ve şeker eklenerek tüketildiğinde ise harcanan su miktarı 208 litreye çıkmaktadır. Aynı şekilde 1 dilim ekmek için 40 litre, 1 kg şeker için 1500 litre suda ayak izi oluşturmaktayız. 1 hamburger içinse; 2500 litre su tüketiyoruz. Tüm bunları hesaplamamızın bize faydası nedir? Tüketim miktarımızı bilip buna yönelik azaltım ve iyileştirme hedefleri oluşturabilmek!

Dünyada halen insan onuruna yakışır biçimde içme suyuna ve sanitasyona erişemeyen insanlar bulunmaktadır. 844 Milyon insan, içme suyu hizmetine erişemiyor. Her gün 1000 civarında çocuk kirli su, sanitasyon ya da hijyen yetersizliklerine bağlı hastalıklar yüzünden ölmektedir. Dünya'da 80 ülke, su sıkıntısı çekiyor. Dünya nüfusunun dörtte birinden fazlası olan 2,2 Milyar insan güvenli su kaynaklarına erişemiyor. Halihazırda, dünya çapında her 5 kişiden sadece 3'ü bir el yıkama noktasına erişebiliyor, okulların yüzde 43'ünde su ve sabunun bulunduğu bir el yıkama alanı yok. Kırsal alanlarda, kentsel gecekondu mahallelerinde, afete eğilimli bölgelerde ve düşük gelirli ülkelerde yaşayan insanlar en savunmasız ve en çok etkilenen kesim. Su, Sanitasyon ve Hijyen: her biri ayrı bir çalışma alanı olmasına rağmen, tümü birbirine bağlı. Örneğin tuvalet olmayınca, su kaynakları kirleniyor, temiz su olmayınca temel hijyen önlemleri uygulanamıyor. Su olmadığına, insanlar ölüyor ya da suya ulaşmak için göçe mecbur kalıyor.

Bu nedenle su kaynaklarının önemine dikkat

çekmek ve sürdürülebilir yönetimine odaklanmak amacıyla her yıl 22 Mart'ta Uluslararası Dünya Su Günü kutlanmaktadır. Dünya Su günü ile ilgili ilk öneri, 1992 yılında Birleşmiş Milletler Çevre Kalkınma Konferansında (UNCED) yapılmıştır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 22 Mart 1993'te Dünya Su Günü resmi olarak imzalanmasından sonra kutlanmaya başlanmıştır. 1994 yılından itibaren her yıl farklı temalar vurgulanarak tüm dünyada kutlanmaktadır.

Biz Rotaryenler de her yıl Su ve sanitasyon projeleri yaparak, Dünya Su günü ve haftasında suyun önemine dikkat çeken etkinliklerle en önemli doğal kaynağımız olan SU'nun korunmasına dikkat çekmeye çalışıyoruz.

Bu projeleri, Gelecekte susuz ve aç kalmamak için daha da arttırmalı, su ayakizimizi küçültmeliyiz!

Çünkü; Su Yoksa Biz de Yokuz!